

Sms-baseret sprog-indsats viser ingen effekt på børns sprog

Resumé af effektevalueringen
af TipsByText

Januar 2023

Sms-baseret sprogindsats viser ingen effekt på børns sprog

I 2020 blev den sms-baserede sprogindsats TipsByText afprøvet og evalueret blandt 3.600 børn i alderen 3-5 år på tværs af fem kommuner. Effektevalueringen af TipsByText viser, at indsatsen ikke har løftet børnenes sprogvurderinger.

Hvad er udfordringen?

Der er markante forskelle i børns sproglige færdigheder allerede i børnehaven.¹ Forskning viser, at forskellene er stærkt påvirkede af forældrenes baggrund, og at de varer ved op gennem skolen. Mange af de børn, der har det dårligste sproglige udgangspunkt ved skolestart, klarer sig dårligst i skolen.

Hvad er målet?

Målet med TipsByText er at mindske forskelle i børns sproglige kompetencer, inden de starter i skole. Især skal indsatsen fremme sprogudviklingen for de børn, der er mest udfordret. Med sms'erne skal det blive lettere for forældre at understøtte deres barns sprog i en travl hverdag.

TipsByText engagerer en divers forældregruppe

I tillæg til effektevalueringen viser en kvalitativ evaluering af TipsByText, at mange af de adspurgte forældre har været glade for at modtage indsatsen og har brugt sms'erne i hverdagen. Forældrene er blevet mere bevidste om barnets sprog, og indsatsen har ført til flere nye handlinger med sprogudvikling som sigte. (Læs mere om den kvalitative evaluering [her](#))

Hvad er TipsByText?

TipsByText er en sms-indsats til forældre med børn i børnehavealderen. I otte måneder modtager forældrene tre ugentlige sms'er med tips til sjove og sprogstimulerende lege og aktiviteter. Sms'erne er korte og letforståelige og passer til de daglige rutiner i en børnefamilie.

TipsByText i en dansk kontekst

TipsByText er oprindeligt udviklet i USA af professor Susanna Loeb fra Stanford University. Indsatsen er tilpasset en dansk kontekst, så den stemmer overens med det danske læringssyn, og så den dækker testområderne i de nationale sprogvurderinger.

MANDAG

FAKTA

Mandag modtager forældre sms'er med et FAKTA, som er designet til at generere viden hos forældre om sprog og forskellige færdigheds betydning for børns udvikling.

SMS

Børn elsker gentagelser og rutiner, og de støtter dit barns udvikling. Spørg dit barn inden et bad: Hvad skal vi bruge for at tage et bad? Hvorfor?

ONSDAG

TIP

Onsdag modtager forældre et TIP, som indeholder idéer til konkrete aktiviteter, som passer ind i familiens hverdagsliv. Tippet bygger videre på den viden, som forældre fik fra mandagens FAKTA.

SMS

Tal sammen, mens dit barn er i bad. Spørg: Hvad bruger vi shampoo til? Se på shampooflasken sammen, og find bogstaver på flasken.

FREDAG

VÆKST

Fredag modtager forældre en VÆKST-sms, som er opmuntrende, anerkender forældrenes indsats og udvider tippet fra onsdag.

SMS

Du lærer dit barn noget nyt, når I taler, mens dit barn er i bad. Tal med dit barn om kroppen. Spørg: Hvor er din albue? Hvad bruger du albuen til?

¹ Hjorth-Trolle, A. & Landersø, R. (2019). Børns udvikling af sproglige færdigheder har social slagside. Nyhedsbrev, ROCKWOOL Fondens Forskningsenhed

Hvordan har vi evalueret effekten af TipsByText?

Cirka 3.600 børn i alderen 3-5 år har deltaget i en lodtrækning, hvor de er blevet delt op i to grupper: En indsatsgruppe, som modtager indsatsen TipsByText, og en kontrolgruppe, som ikke gør. For at måle effekten bliver de to grupper sammenlignet.

Børnene er indskrevet i 70 forskellige daginstitutioner i fem partnerskabskommuner. Kommunerne, som har afprøvet TipsByText, er Høje-Taastrup, Ikast-Brande, Langeland, Lejre og Middelfart Kommuner.

Hvorfor bruger vi lodtrækningsforsøg?

Alle ROCKWOOL Fondens interventioner effektevalueres efter de højeste standarder inden for forskning, så vidt muligt med et lodtrækningsforsøg (randomiseret kontrolleret forsøg). For at sikre gennemsigtighed udfører vi alle effektevalueringer i tæt samarbejde med eksterne forskere og offentliggør altid analyseplaner og resultater. Læs mere om lodtrækningsforsøg [her](#).

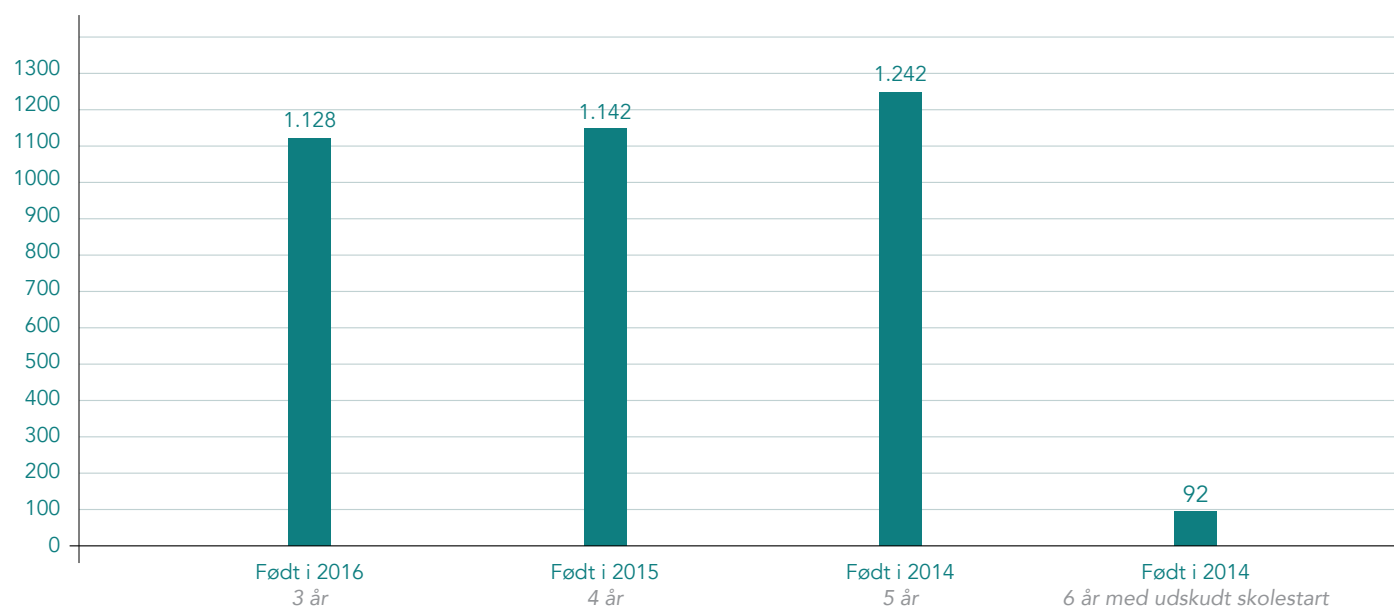
Vores population og indsatsgruppe

Den 1. oktober 2019 var der i alt 3.804 børn, født imellem 2013 og 2016, indskrevet i 70 dagtilbud i de fem kommuner. Disse børn kalder vi vores population. Ud af dem deltog 3.611 børn i lodtrækningen.

130 børn blev tilfældigt udtrukket til den kvalitative evaluering og udgik derfor af effektevalueringen. De resterende blev ved lodtrækning opdelt i en indsatsgruppe og en kontrolgruppe. Indsatsgruppen kom dermed til at bestå af 1.743 børn med 3.184 forældre, som fik den første sms i januar 2020.

Aldersfordeling

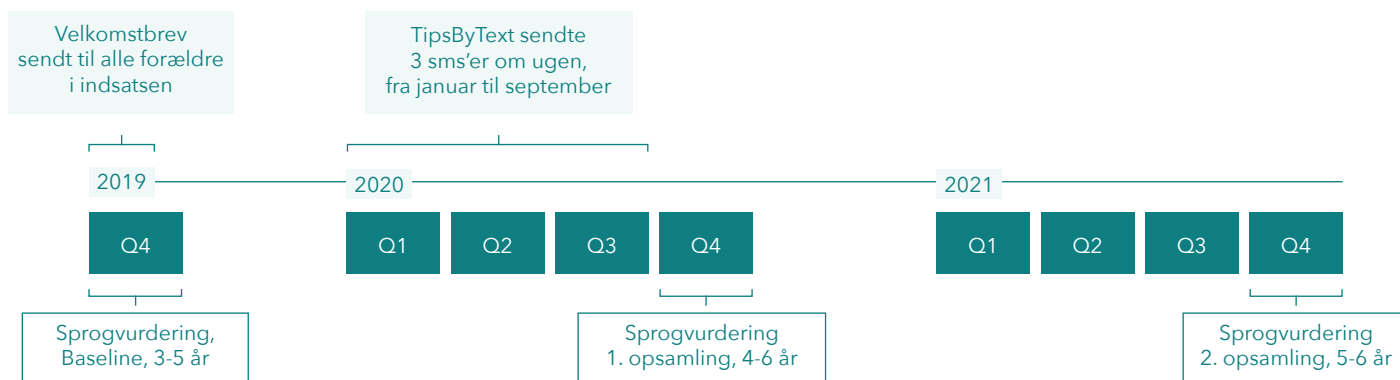
Ud af de 3.611 børn i lodtrækningen var:

Sprogvurderinger som effektmål

Alle børnene i lodtrækningsforsøget er blevet sprogvurderet med materialet "Sprogvurdering 3-6". Børnene blev første gang sprogvurderet inden opstarten af TipsByText. De blev igen sprogvurderet umiddelbart efter, at de sidste sms'er var blevet sendt til deres forældre, samt ét år efter, at de sidste tips blev delt. Se tidslinje nedenfor.

Tidslinje

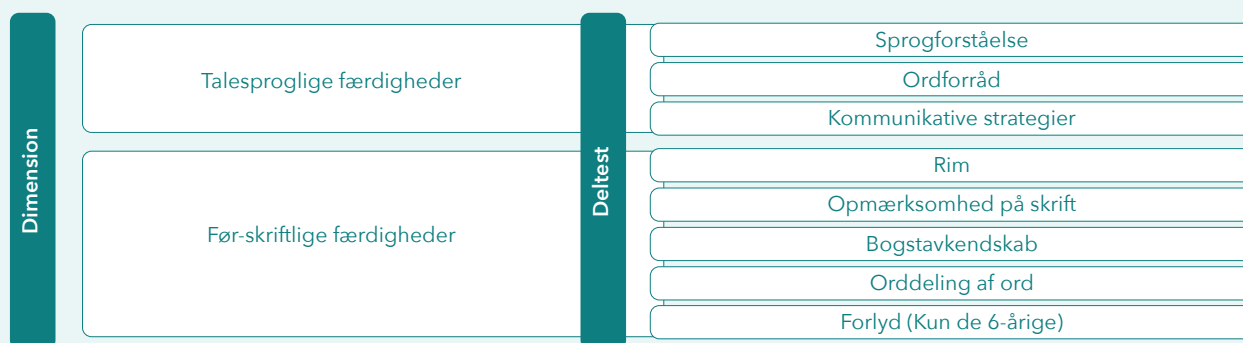

Resultaterne fra sprogvurderingerne er vores effektmål. Sprogvurderingerne for børnene i indsatsgruppen sammenlignes altså med sprogvurderingerne for børnene i kontrolgruppen.

Sådan bliver børn sprogvurderet

Værktøjet "Sprogvurdering 3-6" er udviklet til Børne- og Undervisningsministeriet og benyttes af pædagoger og lærere i alle landets kommuner. Sprogvurderingen indeholder syv deltests med delspørgsmål, der stiger i sværhedsgrad, jo længere man kommer ind i deltesten. Børnene bliver vurderet med forskelligt materiale afhængigt af deres alder.

Sprogvurdering 3-6: Dimensioner og deltest

Et opt-out-design

For at nå så mange forældre som muligt har vi valgt et opt-out-design. Det betyder, at forældre skal fravælge frem for at tilvælge indsatsen. Opbakningen blandt forældre var meget høj, idet kun 5% af forældrene valgte indsatsen fra forud for lodtrækningen. Da den sidste sms var sendt, havde knap 84% af børnene fortsat mindst én forælder tilmeldt.

Hvad viser effektevalueringen?

Effektevalueringen viser, at TipsByText ikke har haft en effekt på børnenes sprog. TipsByText har altså ikke forbedret børnenes sprogvurderinger, hverken lige efter de modtog indsatsen eller et år efter. Det gælder, selvom indsatsen var vellidt blandt forældre, blev udmøntet som tilsigtet og havde et relativt lavt frafald.

Selv når vi fokuserer på den halvdel af børnene, som havde de laveste sprogkundskaber ved starten af indsatsen, er der ingen effekt på deres sprogvurdering.

Ingen effekt på undergrupper og deltests

Forskning peger på, at børn med forældre uden videregående uddannelse ofte er langsommere i deres sprogudvikling end børn med forældre med en videregående uddannelse.² Vi ved også, at børn med forældre fra andre oprindelseslande end Danmark generelt scorer lavere i de nationale danske sprogvurderinger.

Derfor havde vi en forventning om, at effekten ville være højere for børn af indvandrere og børn med forældre uden en videregående uddannelse. Der er dog ikke belæg for, at TipsByText forbedrer sprogvurderingerne i hverken disse eller andre af undergrupperne.

Vi har også undersøgt, om der er effekter på sprogvurderingernes syv deltests: *sprogforståelse, ordforråd, rim, opmærksomhed på skrift, bogstavkendskab, opdeling af ord og forlyd*. Her viser der sig heller ingen effekter.

Samlet set er effektevalueringens resultater klare: TipsByText har ikke løftet børnenes sprogvurderinger sammenlignet med børn, hvis forældre ikke har modtaget sms'er med tips til sprogunderstøttende aktiviteter. Da 3.600 børn har deltaget i evalueringen, kan vi konkludere dette med stor statistisk sikkerhed.

Hvorfor er der ingen effekt?

I modsætning til afprøvningen af TipsByText i USA, som har vist positive resultater, har TipsByText i Danmark ikke vist effekt.

Én af årsagerne kan være, at potentialet for forbedring er mindre i en dansk kontekst. Det er muligt, at målgruppen for den amerikanske udgave har været dårligere sprogligt stillet sammenlignet med den danske målgruppe. Det kan blandt andet skyldes, at udvikling af sproglige- og kommunikative evner allerede er en central del af de pædagogiske mål for ansatte i dagtilbuddene.³

En anden årsag kan være opt-out-designet, hvor forældrene, i modsætning til den amerikanske udgave, ikke aktivt har tilmeldt sig. Det ser imidlertid ikke ud til at have gjort forældrene mindre motiverede i den danske afprøvning.

En tredje mulig årsag kan være, at børnene gennemgår en markant sprogudvikling i førskolealderen i takt med, at de ældes. Den udvikling, som børnene er på rent sprogmæssigt, er så stejl, at der potentielt skal mere omfangsrige tiltag til for at mindske sproguligheden blandt børn i børnehvealderen.

² Rowe, M. L. (2018). Understanding Socioeconomic Differences in Parents' Speech to Children. *Child Development Perspectives*, 12(2), 122-127

³ EVA og Børne- og Undervisningsministeriet (2020). *Kommunikation og sprog – Viden og inspiration til at arbejde med læreplansteamet*.

Hvad skal der til for at mindske forskelle i børns sprog?

TipsByText viste sig ikke i den afprøvede form, at være svar på spørgsmålet om hvordan, at man kan udligne den sprogulighed, som vi ser i Danmark. Vi ved, at der er markante forskelle i børns sproglige færdigheder allerede i børnehaven, og vi ved, at de tidlige forskelle i høj grad er bestemmende for mulighederne og udviklingen senere i livet.⁴

Evalueringsdesign

Evalueringen bygger på viden fra to forskellige undersøgelser:

EFFEKTEVALUERING

Effektevalueringen er et kontrolleret lodtrækningsforsøg, som er udarbejdet af professor Marianne Simonsen fra Aarhus Universitet i samarbejde med postdoc Michala Riis-Vestergaard fra Massachusetts Institute of Technology, samt professor Susanna Loeb fra Stanford University og ROCKWOOL Fondens Interventionsenhed. Rambøll Management Consulting har bistået dataindsamlingen.

KVALITATIV EVALUERING

Den kvalitative evaluering er baseret på 50 dybdegående interviews. Evalueringen er udarbejdet af evaluator Zazie Tolmer fra Co-Intent i samarbejde med ROCKWOOL Fondens Interventionsenhed.

Læs den fulde rapport [her](#)

⁴ Hjorth-Trolle, A. & Landersø, R. (2019). Børns udvikling af sproglige færdigheder har social slagside. Nyhedsbrev, ROCKWOOL Fondens Forskningsenhed